

2012 • 199

LIPIEC • JÚLIUS

CENA • ÁRA : 200 Ft

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

ŚWIĘTY KRZYSZTOF -
PATRON PODRÓŻNYCH

RAZEM NA
TATRZAŃSKIE SZCZYT

WYCIECZKA W TATRY

KONIEC ROKU
SZKOLNEGO W OSP

V MIĘDZYNARODOWY
KONKURS CHOPINOWSKI

OBCHODY ŚWIĘTA
WĘGIERSKIEJ POLONII

Fot.: Hrabovszky Péter

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó

dr Halina Csúcs Lászlóné

Redaktor naczelny
Főszerkesztő

dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő

V4 Consulting Kft.

Redakcja
Szerkesztőség

**1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu**

Dzień redakcyjny
Szerkesztési nap

Drukarnia
Nyomda

Edycja online
Online kiadás
**[http://polonia.hu/dokumentumok/
poloniaiwęgierska/pw199.pdf](http://polonia.hu/dokumentumok/poloniaiwęgierska/pw199.pdf)**

HU ISSN: 1417-5924

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu zadaną w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

A projekt havonkénti megvalósítását Magyarország központi költségvetési támogatása, továbbá a Lengyel Szenátus Kancelláriahivatalának a határon túli polóniával és lengyelekkel való törődés előirányzatából a "Segítség a Keleti Lengyelségnek Alapítvány" közvetítésével biztosított támogatása teszi lehetővé.

**poniedziałek / hétfő
10⁰⁰-14⁰⁰**

Szinkron Digital Budapest

OD REDAKCJI

SZERKESZTŐSÉG

- 3 By powrotów było tyle, co wyjazdów...
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

KRÓNIKA

- 4 Obchody święta węgierskiej Polonii
Bożena Bogdańska-Szadai
- 8 90. urodziny czcigodnego jubilata
Balatonkeresztúr-10. rocznica nieszczeniowego wypadku
- 9 Festiwal Narodowościowy w XIII dzielnicy Budapesztu
- 10 Bemesek a lengyel Magas-Tátrában
Sárközi Edit
- 12 V Międzynarodowy Budapeszteński Konkurs Chopinowski
- 13 Nedecen a Borsodiak
Fekete Dénes
- 14 Győr: polonijne świętowanie
- 15 Találkozó András tanyán
Fekete Dénes
- Dr Karol Biernacki Honorowym Konsulem RP na Węgrzech
- 16 Budapeszt: razem na tatrzańskie szczyty
- 17 A miskolci lengyel lakás története
Fekete Dénes

Z ŻYCIA SZKOŁY POLSKIEJ

A LENGYEL ISKOLA HÍREI

- 18 Koniec roku szkolnego w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej
Ewa Słaba Rónay

Z ŻYCIA PARAFII

A PLÉBÁNIA ÉLETÉBŐL

- 19 Wydarzenia w Polskiej Parafii
Barbara Pál

CO BYŁO? CO BĘDZIE?

MI VOLT? MI LESZ?

- 20 Co było, co będzie

REFLEKSJE

REFLEXIÓ

- 22 Św. Krzysztof – patron podróżnych
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KTO TY JESTEŚ? — POLAK MAŁY!

GYEREKROVAT

- 23 Dylematy małego Polako-Węgra
Zofia Náray

24 V. RÁKOSMENTI MAJÁLIS

Prenumerata PW i GP

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2012 wynosi dla prenumeratorów:

- indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok
- zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto lub na pocztę.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia na warunkach ofiarodawcy. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

A PW és a GP előfizetése

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2012. évre:

- egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;
- a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás vagy postai befizetés.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálasan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi, a felajánló feltételei szerint. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

BY POWROTÓW BYŁO TYLE, CO WYJAZDÓW...

Wakacje to czas podróży. Dla nas, którzy wybraliśmy życie poza Polską, doświadczenie podróży jest doświadczeniem codziennym, które urasta do rangi doświadczenia egzystencjalnego. Każdego dnia przeglądamy się w zwierciadle inności – w naszym wypadku węgierskości – co pozwala nam lepiej poznać siebie, bo przecież tożsamość nie może istnieć bez konfrontacji z innością. Na naszych oczach w naszych rodzinach, w pracy, na każdym kroku inność staje się powoli nasza, a to, co inne, wzbogacane jest tym, co nasze.

Przypadło nam w udziale doświadczenie trudne, ale piękne - doświadczenie niekończącej się podróży, która uwrażliwia nas na drugiego, podróży, która sprawia, że jest nam dana szansa dwukrotnie przeżyć nasze życie, patrząc na świat z dwu różnych perspektyw, nazywając zjawiska dwoma różnymi językami. Niektórzy są w tej podróży już wiele lat. To wielki dar, ale także wielkie wyzwanie, podobne do tego, przed którym stanął św. Krzysztof.

Dla Polaków żyjących na Węgrzech wakacje to także okres powrotów, powrotów do Polski i z Polski, okres, który uświadamia nieubłagany upływ czasu. Na twarzach ukochanych osób jakby więcej zmarszczek, horyzont krótszy, mniej bezkresny. Parafrazując słowa ks. Jana Twardowskiego – spieszmy się podróżować, bo nigdy nie wiadomo, mówiąc o podróży, czy pierwsza jest ostatnią, czy ostatnia pierwszą.

Zapraszam w kolejną podróż po ścieżkach „Polonii Węgierskiej”, życząc, by powrotów było tyle, co wyjazdów.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

HOGY A VISSZATÉRÉS IS ANNYIT JELENTSEN, MINT AZ ELINDULÁS...

A vakáció az utazás ideje. Számunkra, akik a külföldi életet választották, az utazás élménye mindennapi élmény, amely egyben egzisztenciális tapasztalattá növekedik. Minden nap a máság tükrébe nézünk – mely esetünkben a magyarság -, amely által jobban megismerhetjük magunkat, hiszen önazonosság tudat nem jöhet létre a másál való konfrontáció nélkül. Családjainkban, a munkában, minden egyes lépésünkben ez a máság lassan-lassan sajátunkká válik, ami pedig környezetünket illeti, az a mi máságunkon keresztül gazdagodik.

Egy nehéz, de szép tapasztalás az osztályrészünk- a végtelen utazás élménye, mely érzékenyvé tesz bennünket a másik ember iránt, lehetővé teszi, hogy kétszeresen éljük át életünket, két perspektívából szemléljük, és két nyelven fogalmazzuk meg a világot. Közülünk jó néhányan már sok-sok éve úton vannak. Ez hatalmas ajándék, de egyben nagy kihívás is, olyasmi, mint amivel Szent Kristófnak kellett szembenéznie.

A Magyarországon élő lengyelek számára a vakáció a visszatérés ideje is, visszatérés Lengyelországba és Lengyelországból, mely újra és újra emlékeztet minket a környéklen mulandóságra. Szeretteink arcán egyre több ránc, egyre szűkülő horizont. Jan Twardowski szavaival élve: „igyekezzünk utazni, mert soha nem tudhatjuk, hogy az első lesz-e az utolsó, vagy az utolsó az első”.

Szeretettel invitálom önöket most egy újabb utazásra a Polonia Węgierska ösvényén, azt kívánva, hogy a visszatérés is annyit jelentsen, mint az elindulás.

Janiec-Nyitrai Agnieszka

Obchody święta węgierskiej Polonii Budapeszt - Somogyvár- Budapeszt

30 czerwca w Somogyvár odbyło się doroczne święto węgierskiej Polonii, obchodzone tradycyjnie w dniu jej patrona, czyli św. Władysława.

W tym roku święto to obchodzono po raz szesnasty, a od trzech lat jego centralne obchody odbywają się poza Budapesztem, w miejscach związanych ze św. Władysławem, który w 1091 roku jako król Węgier utworzył w Somogyvár Opactwo Benedyktynów, a w jego kodeksie założycielskim miejsce to naznaczył miejscem swego wiecznego spoczynku. Jak wiemy król Władysław zmarł 29 lipca 1095 roku i faktycznie zgodnie z jego wolą pierwotnie pochowany został w Somogyvár, a dopiero po 97 latach jego prochy przeniesiono do Wielkiego Waradynu.

Od 1996 roku św. Władysław jest oficjalnym patronem Polaków żyjących na Węgrzech. Nie bez przyczyny, gdyż wywodząc się z polskiej i węgierskiej ziemi reprezentował to, co dla obu naszych narodów najistotniejsze.

Tegoroczną uroczystość rozpoczęła polsko-węgierska msza święta w miejscowym kościele rzymskokatolickim, której asystował proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Karol Kozłowski SChr., a śpiewem uświetnił ją polonijny chór parafialny z Budapesztu p.w. św. Kingi. Następnie Polacy i Węgrzy przeszli do miejsca pamięci historycznej Kapuvár, gdzie odbyły się oficjalne uroczystości związane z Dniami św. Władysława z udziałem przedstawicieli władz węgierskich i polskich.

Obecny był wicepremier Węgier Zsolt Semjén, który w swoim wystąpieniu podkreślił rolę św. Władysława jako męża stanu, Europejczyka i chrześcijanina, a także zwrócił uwagę na aktualność myśli króla Władysława. Poza delegacjami miejscowości partnerskich z Chorwacji i Austrii swą obecnością „Władysławowe” święto zaszczylił Ambasador RP na Węgrzech Roman Kowalski, senator – członek parlamentarnej grupy polsko-węgierskiej RP Piotr Zientarski, dyrektor Departamentu II MSZ Węgier dr Iván Gyurcsik, naczelnik Wydziału ds. Narodowościowych Ministerstwa Zasobów Ludzkich Węgier Richard Tircsi, kierownik Referatu Konsularnego Ambasady radca Anna Derbin, polski attaché wojskowy płk. Zbigniew Spychaj.

Obecni byli wybitni przyjaciele Polski i Polaków osiadłych na Węgrzech w osobach wiceprezydenta miasta stołecznego Budapeszt Miklósa Csomósa i przedstawiciela Związku Więźniów 1956 roku Imrego Kissa, a także członkowie miejscowych władz, samorządów polskich na Węgrzech, organizacji społecznych i osoby prywatne.

Funkcję gospodyni polonijnego święta sprawowała przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech dr Halina Csúcs Lászlóné, która w swoim wystąpieniu m.in. powiedziała: „Proszę wszystkich wspomagać nas w tej trudnej i mozolnej pracy - proszę rodziców i dziadków: uczcie języka polskiego i posyłajcie dzieci i wnuki do naszych przedszkoli i szkół - proszę młodzież polonijną i zarażoną polskością młodzież węgierską do dalszej działalności w organizowaniu imprez kulturalno – sportowo – naukowo – wyznaniowych - proszę działaczy, aby pomimo trudności finansowych nie poddawali się i imprezami organizowanymi na wysokim poziomie widocznie zaznaczyli nasz byt w kraju zamieszkania - media, aby dalej utrzymały wysoki poziom - wydziały polonistyki, by kształciły zaangażowanych polonistów. Życzę zdrowia, spokoju, sukcesów, zadowolenia z wykonywanej pracy i abym w przyszłym roku mogła również powiedzieć, że „dobrze jest być Polakiem na Węgrzech”, ale na to i my sami musimy zasłużyć”.

Następnie odbyła się uroczystość wręczenia dorocznych nagród polonijnych, a ich laureatami zostali: nagrody św. Władysława burmistrz III dzielnicy Budapesztu Balázs Bus, który jest osobą wielce oddaną sprawie przyjaźni polsko-węgierskiej. Jego sympatia dla Polaków datuje się już od młodości. Z jego pomysłu zrodził się Park Katyński w III dzielnicy Budapesztu, a także tablica pamiątkowa umieszczona na ścianie Gimnazjum

im. Árpáda, oraz postawiony w 2011 roku pomnik katyński.

Dzięki pomocy pana burmistrza ukazały się na Węgrzech ważne dla tutejszej Polonii pozycje wydawnicze, m.in. nowe wydanie Węgiersko-polskiego słownika historycznego. Również z jego osobą wiążą się zorganizowane w 2010 roku wspaniałe uroczystości Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Z inicjatywy pana Balázsa Búsa w minionym roku szkolnym zorganizowano w szkołach III dzielnicy Budapesztu konkurs wiedzy o tysiącletnich kontaktach polsko-węgierskich. Godne naśladowania są także kontakty, jakie pan Balázs Bús, jako burmistrz Óbudy utrzymuje z bratnią dzielnicą Warszawy – Bemowem, oraz wspiera działalność Stowarzyszenia Grupy Rekonstrukcji Historycznej Legionu Wysockiego, a także Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego. Laudację wygłosił wybitny Polonofil wiceprezydent Budapesztu Miklós Csomós.

Laureatką nagrody "Za zasługi dla węgierskiej Polonii" została Barbara Pál, która jest „Barbarą wszystkich”. Swoją osobowością spaja całą – nie zawsze zgodną - węgierską Polonię. Robi to swoimi zdjęciami, a także pysznymi wypiekami. Jest człowiekiem, który pomaga każdemu, kto tego potrzebuje, zawsze można na niej polegać. Redaguje stronę internetową Kościoła Polskiego, jest też aktywnym członkiem zarządu Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech i SKP pw.św. Wojciecha oraz z powodzeniem współpracuje z polonijnymi mediami.

Patronat honorowy nad uroczystością sprawował László Szászfalvi, Sekretarz Stanu ds. Mniejszości Narodowych na Węgrzech, a jej sponsorzy to Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości Węgier, budapeszteński Oddział Polskiego Przedstawicielstwa Turystycznego i Spółka Bols Hungary.

Do organizatorów święta czyli OSP na Węgrzech napłynęły liczne listy gratulacyjne m.in. od Piotra Naimskiego z polskiej parlamentarnej sekcji Unii Interparlamentarnej, prezydenta Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, Zarządu Głównego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie i Oddziału w Katowicach.

Spotkanie galowe swoim występowaniem uświetnił bardzo sympatyczny i pomimo uciążliwego gorąca

pełen werwy Zespół Pieśni i Tańca „Klimczok” ze Szczyrku, a także pełna uroku osobistego konferansjerka - reprezentantka młodego polonijnego pokolenia Kitty Beker, a wszystkiemu temu towarzyszył dumnie przeżący się na pomniku nasz polsko-węgierski św. Władysław, tajemniczość historycznego miejsca, malowniczy widok na mieniący się w dali w słońcu Balaton i niebywały upał.

Sobotnie obchody w Somogyvár poprzedził nadzwyczaj interesujący wernisaż malarstwa polskiego artysty z Koszalina Zbigniewa Murzyna, który odbył się 29 czerwca, a zorganizowany został przez Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J.Bema na Węgrzech wspólnie z Oddziałem POKO (Bp. Nádor 34) w salonie stowarzyszenia w Budapeszcie.

Otwarcia wystawy dokonał wielki Przyjaciel Węgier i tutejszej Polonii pan Piotr Zientarski, senator RP, obecna była również Kierownik Referatu Konsularnego Ambasady Polskiej w Budapeszcie radca Anna Derbin, członkowie stowarzyszenia.

Zbigniew Murzyn, który osobiście przybył na obchody święta węgierskiej Polonii jest artystą malarzem, pedagogiem, fotografikiem, członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków, od dzieciństwa pasjonatem sztuk pięknych, w szczególności malarstwa. Wiele lat zawodowo zajmował się fotografią. W roku 1997 całkowicie zamienia malowanie światłem na malarstwo sztalugowe olejne i poświęca się tej pasji bez reszty. Stworzył setki prac o różnicowanej tematyce. Jak sam twierdzi, maluje wszystko, co go zachwyca i intryguje. Wystawiał swoje płótna m.in.: trzykrotnie w Berlinie, Melbourne, Warszawie, Gdańsku, Szczecinie, Ljublanie. Współtwórca artystycznej grupy Nowy Wiek, propagującej powrót do piękna w sztuce.

Po 2006 r. prowadzi swoją autorską galerię malarstwa w Koszalinie. Prace artysty wykonane w technice olejnej emanują ciepłem, nastrajają refleksyjnie i optymistycznie, a mottem artysty jest „Przez piękno do dobra”.

Obrazy Zbigniewa Murzyna w niedzielę 1 lipca prezentowane były w budapeszteńskim Domu Polskim na wystawie zorganizowanej przez tamtejszy Oddział POKO przy ul. Óhegy 11. Tego samego dnia w budapeszteńskim Kościele Polskim ks. Karol Kozłowski SChr. sprawował mszę świętą ku czci św. Władysława, która zakończyła obchody polonijnego święta.

Bożena Bogdańska-Szadai

A magyarországi lengyelség ünnepe Budapest - Somogyvár- Budapest

Június 30-án, Somogyváron került sor a magyarországi lengyelség ünnepének megrendezésére. Az ünnepet védőszentjük - Szent László - napján tartják a Magyarországon élő lengyelek. Idén, tizenhatodszor ünnepeltük a Szent László Napot, most harmadszor pedig Budapesten kívül olyan helyen, amelynek valamilyen kötődése van a király alakjához.

A magyarok szent királya 1091-ben alapította a bencés apátságot Somogyváron, és ezt a helyet jelölte meg örök nyugalomának helyéül.

Ismereteink szerint Szent László július 29-én halt meg. Akaratának megfelelően eredetileg Somogyváron temették el, csak később szállították át a király földi maradványait Nagyváradra. 1996 óta hivatalosan is a magyarországi lengyelség védőszentje, ami nem véletlen, hiszen lengyel gyökerei miatt a magyar földön képviselte mindazt, ami mindkét nép számára a legfontosabb.

Az idei ünnepség magyar-lengyel szent misével kezdődött, Karol Kozłowski atya részvételével és Szent Kinga Kórus közreműködésével.

A mise után a magyarok és a lengyelek együtt vonultak át a somogyvári nemzeti emlékhelyhez, Kapuvárhoz, ahol magyar és lengyel állami szervek

képviselői megtartották az ünnepség hivatalos részét.

Jelen volt Semjén Zsolt miniszterelnök helyettes, aki beszédében hangsúlyozta Szent László király államférfiúi, európai és keresztényi voltát és nagyságát, illetve küldetésének aktualitását.

Az osztrák és horvát testvérvárosok képviselői mellett a Szent László napi rendezvényen részt vett Roman Kowalski, a Lengyel Köztársaság budapesti nagykövete, Piotr Zientarski szenátor – a lengyel parlament lengyel–magyar csoportjának tagja, dr. Gyurcsik Iván, a magyar Külügyminisztérium főosztályvezetője, Tircsi Richárd, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetiségi főosztályának vezetője, Anna Derbin lengyel konzul, Zbigniew Szychaj, lengyel katonai attaché.

Jelen voltak Lengyelország és a magyarországi lengyelek barátai, mint Csomós Miklós, Budapest polgármester helyettese, Kiss Imre, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége, képviselője, a helyi

közigazgatási intézmények, a lengyel nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek képviselői, magánszemélyek.

A lengyel ünnepség háziasszonya, dr. Csúcs Halina, többek között ezeket mondta: "... kérem a szülőket és nagyszülőket – küldjétek el gyermekeiteket, unokáitokat a lengyel óvodákba, a lengyel iskolába, kérem a lengyel ifjúságot és a lengyel kultúra iránt elkötelezett magyar ifjúságot, továbbra is vegyenek részt a kulturális, tudományos, sport-, illetve egyházi rendezvényekben - kérem a támogatóinkat, hogy az anyagi nehézségek ellenére ne adják fel, és színvonalas rendezvényekkel biztosítsák magyarországi lengyel létünket, kérem a magyarországi polonistákat, hogy továbbra is képezzék az elkötelezett polonistákat. Mindenkinek kívánok: egészséget, nyugalmat, sok sikert, a munkából eredő elégedettséget és azt is, hogy jövőre mondhassam azt, hogy „Jó lengyelnek lenni Magyarországon”, de erre rá is kell szolgálnunk.” Ezek után átnyújtotta a polóniai díjakat.

A Szent László díjat Bús Balázs, Budapest III. kerületének polgármestere kapta, akinek a lengyelség iránti szimpátiája ifjúkoráig nyúlik vissza. Mindig is építette a magyar-lengyel barátságot. Bús Balázs ötletadója az Árpád Gimnázium előtti tér elnevezésének Katinyi mártírok parkjává. Nevéhez fűződik a gimnázium falán a 2008. október 29-én felavatott emléktábla és a téren 2011-ben felállított emlékmű. Támogatásával jelenhetett meg több a magyarországi lengyelség számára fontos tematikájú könyv, többek között a Magyar - lengyel történelmi szótár legújabb kiadása. A Lengyel - Magyar Barátság napjának színvonalas megrendezése a 2010-es évben is személyéhez köthető. Kezdeményezésére szervezték meg az idei tanévben a kerület összes általános iskolája számára az „Évszázados lengyel-magyar kapcsolatok” tanulmányi versenyt. Példamutató testvérvárosi kapcsolatot tart fenn Varsó - Bemowo kerületével, támogatja a III. kerületben működő Wysocki Légió Hagyományőrző Egyesületet és a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezéseit. A laudációt Csomós Miklós, Budapest polgármester helyettese mondta.

A „Magyarországi lengyelekért” díjat Pál Barbara kapta, aki „mindenki Barbarája”, személyiségének rendkívüli összetartó ereje van a nem mindig békés

lengyelség életében. Teszi ezt fényképeivel, de süteményeivel is. Mint ember – segítőkész, mindig lehet számítani rá, szerkeszti a Lengyel Templom internetes oldalát, a budapesti Bem Egyesület elnökségének aktívan dolgozó tagja.

Az ünnepség védnöke Szászfalvi László nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, szponzorok pedig: Lengyel Köztársaság Külügyminisztériuma, a magyar Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, budapesti Lengyel Nemzeti Idegenforgalmi Képviselő, ill. Bols Hungary Kft.

A szervezők számos köszöntést kaptak, többek között Piotr Naimskitől, az Interparlamentáris Uniótól, Lengyel Községek Európai Uniótól, varsói és katowicei „Wspólnota Polska” Egyesülettől. Az ünnepség fényét növelte a „Klimczok” népi együttes, aki Szczzyrkából érkezett Somogyvárra, és a nagy hőség ellenére derekasán szórakoztatta a közönséget énekével és táncával. Az ünnepségen bemondó, műsorvezető szerepben láthattuk az ifjú nemzedék képviselőjét, Bekker Kittit. Az egész fölött ott magaslott a lengyel-magyar Szent László király alakja, az ünnepséget áthatotta a történelmi hely titokzatossága, illetve a messziről fénylő Balaton látványa és a rekkenő hőség.

(inf.:BBSz)

90. urodziny czcigodnego jubilata

6 lipca, 90-tą rocznicę urodzin obchodził nestor polskiej samorządności na Węgrzech, czynny radny Samorządu Polskiego V Dzielnicy Budapesztu pan György Hidvégi, który z samorządem tym związany jest od początku jego powstania, czyli od jesieni 1998 roku. Pan György Hidvégi znacznie przyczynił się do dokumentowania śladów polskiej historii na Węgrzech m.in. poprzez starania związane z umieszczeniem naz-

wiska Henryka Sławika na płycie "Sprawiedliwych wśród narodów świata", znajdującej się w Parku Wallenberga nieopodal peszteńskiej synagogi, a także renowacji obelisku księcia płk. Mieczysława Woronieckiego na cmentarzu przy ul. Fiumei oraz pomników św. Kingi i św. Jadwigi postawionych staraniem SNP V dzielnicy przy Kościele Śródmiejskim. Zawsze jest gotowy służyć bezinteresownie radą i pomocą PSK im.J.Bema.

Przodkowie Györgya Hidvégi pochodzą z polskich terenów galicyjskich. Uroczystość urodzinowa odbyła się z udziałem węgierskich i polskich przyjaciół Czcigodnego Jubilata, któremu życzymy wielu kolejnych lat w zdrowiu i szczęściu!

(b.)

Balatonkeresztúr - 10. rocznica nieszczęśliwego wypadku

30 czerwca w Balatonkeresztúr w 10. rocznicę nieszczęśliwego wypadku autokaru jadącego z polskimi pielgrzymami do Medjugorje, w którym życie straciło 20 naszych Rodaków, w godzinach porannych w miejscowym kościele rzymskokatolickim sprawowana była msza święta. Jej inicjatorami byli pielgrzymi z Polski, którzy w drodze powrotnej z Medjugorje oddali hołd ofiarom.

Po mszy złożono wieńce pod pomnikiem, który staraniem staraniem Ambasady Polskiej w Budapeszcie został odnowiony przed tą uroczystością. W uroczystościach oprócz pielgrzymów z Polski wzięli też udział przedstawiciele miejscowych władz, Ambasadę RP reprezentowała kierownik Referatu Konsularnego radca Anna Derbin.

Obecny był proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Karol Kozłowski SChr. oraz przedstawiciele Polonii z parafialnym, polonijnym Chórem św. Kingi z Budapesztu.

Június 30-án Balatonkeresztúron szent misét tartottak a 10 évvel ezelőtt Medjugorje-ba lengyel zarándokokat szállító busz szerencsétlensége áldozatainak emlékére, amin részt vettek az idej lengyel zarándokok. A mise után megkoszorúzták az emlékművet, amit a Budapesti Lengyel Nagykövetség kezdeményezésére újítottak fel. Az eseményekben a lengyel zarándokokon kívül a helyi hatóságok, Anna Derbin lengyel konzul asszony, Karol Kozłowski atya, a Lengyel Templom plébánosa, a magyarországi Polónia képviselői és a Szent Kinga kórus tagjai is részt vettek.

(www.polonia.hu, fot. Z. Murzyn)

(b.)

Festiwal Narodowościowy w XIII dzielnicy Budapesztu

Tradycyjnie już od wielu lat w każdą pierwszą niedzielę czerwca w XIII dzielnicy Budapesztu, znanej powszechnie jako „Ziemia Aniołów”, pod patronatem burmistrza dzielnicy i pośła do parlamentu, dr. Józsefa Tótha odbywa się Festiwal Narodowościowy.

Miejscem gromadzącym wielu mieszkańców nie tylko naszej dzielnicy jest ogromny plac tuż przy kościele katolickim św. Michała przy ulicy Babér.

Na terenie parafii mieszka przeszło 15 tys. osób, z tego ponad 9 tys. katolików, wśród których znajdziemy przedstawicieli aż 11 narodowości. Jak widać samo usytuowanie festiwalu wpływa na jego frekwencję, gdyż wielu wiernych wychodzących ze mszy św. uczestniczy w tej niecodziennej imprezie festiwalowej, gdzie każda z narodowości prezentuje nie tylko 15-minutowy program artystyczny, ale również swoje narodowe specjały kulinarne.

Na tegorocznym festiwalu 3 czerwca, którego otwarcia dokonał zastępca burmistrza, Gyula Borszéki, narodowość polską reprezentowali członkowie zespołu „Polonez” przedstawiając wiązankę tańców z okolic Nowego Sącza. Dynamika tańców, piękny układ taneczny i autentyczne kolorowe stroje regionalne wywarły duże wrażenie na licznie zebranej publiczności. Oklaskom nie było końca.

Od rana już przy polskim namiocie, gdzie odbywała się wystawa ciekawostek turystycznych - plakatów, prospektów itd., ze względu choćby na EURO

gromadziło się wiele osób, które chciały skosztować znanego już z ubiegłego roku polskiego chłodnika. Mogliśmy go zacząć serwować dopiero od południa, a wcześniej do zaspokojenia apetytów gości służył chleb z polskim smalcem ze skwarkami i kiszonymi ogórkami lub cebulą. Nie trzeba nikogo przekonywać, że nasz pokaz gastronomiczny udał się na piątkę.

Piękna pogoda dopisała, wszystkie 11 narodowości (Cyganie, Bułgarzy, Grecy, Chorwaci, Polacy, Niemcy, Ormianie, Rumuni, Rusini, Serbowie, Słowacy) pokazały różnorodne, przygotowane na wysokim poziomie programy folklorystyczne, nic więc dziwnego, że tegoroczny Festiwal znów na długo zapadnie w pamięci mieszkańców dzielnicy. A to w dużej mierze zasługa kierownictwa Zrt. Służby Publicznej XIII dzielnicy Kult13 Divizió, za co serdecznie dziękujemy.

Mamy szczerą nadzieję, że za rok spotkamy się również podczas Festiwalu Narodowościowego z jeszcze większą publicznością.

(Akor.)

Bemesek a Magas-Tátrában

Egyesületünk, a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület szervezésében május 18 - 20. között a lengyel Magas-Tátrába kirándultunk. Egy nagy autóbust megöltő, több korosztályt képviselő csapatunkat a programot összeállító Eugeniusz Korek alelnök vezette. A túra során a szállásunknak helyet adó Białka Tatrzanskán kívül ellátogattunk Nowy Targ-ba, Nedec (Niedzica) várába, a kihagyhatatlan Zakopane-ba, Chochołów-ba, ebbe a góral, élő falumúzeumba, majd a visszaútnban Szlovákiában, Árva várának megtekintésére is jutott időnk. Remélem, hogy a következő élménybeszámolóm utastársaim véleményeit is híven tükrözi.

Pénteken a kora délutáni órákban érkezünk meg Białka Tatrzanskába, ebbe a festői, tátrai faluba. S mivel a Jó Isten most is kegyes volt velünk, hogy csodálatos, késő tavaszi időben érkezhettünk - amely egyébként az utazásunk során végig kitarított -, első élményünk a szállodánk, a „Na Kamieńcu” ablakából elénk táruló, a zöld mezők és a virágzó fák feletti hófödte, tátrai csúcsok csodálatos látványa volt. Apropos, „Na Kamieńcu”. A kitűnő szálloda tulajdonosai, a Remiasz család tagjai – sokaknak ismerős lehet ez a név, hiszen bebizonyosodott, hogy erről a vidékről származnak a derenki legyelek ősei is – mindent megtettek a kényelmünkért és az ellátásunkért is, felsorakoztatva a helyi lengyel konyha remekeit. A vacsoráig szabad programunk volt, a legtöbben sétát tettek a sípályáiról, termálfürdőjéről és egy, az 1700-as években épült fatemplomáról is híres faluban - utóbbiról még később szólok.

Másnap első utunk a podhalei régió fővárosába, a csütörtöki és szombati piacáról ismert Nowy Targba vezetett. A vásártartási jogot a város még 1487-ben, IV. Kázmér királytól kapta. Fel nem tudnám sorolni, hogy az élő állatokon, helyben termelt élelmiszerekben, ruhaneműkön – közöttük népviseleteken is -, műszaki eszközökön túl még mit lehet itt kapni, nem beszélve a lacikonyhák változatos kínálatáról. Igazi, vidéki nagyvásárról beszélek, ahol hömpölyög a tömeg, és ahol nem csak lengyel beszédet lehet hallani. Persze, aki nem szeret vásárba járni, megtekinthette a város két szép, régi templomát, a Szent Anna és a Szent Katalin templomot is.

Nowy Targból Niedzica-ba, Nedecre utaztunk, és felkerestük a Trianoni Egyezményig fennálló lengyel-magyar határnál fekvő, utolsó magyar várat. A Dunajec feletti dombon tornyosuló, festői szépségű épületcsoportot a Berzeviczy család kezdte el építtetni 1325 körül. 1470-ben Zápolya Imre, szepesi főispán kezére került, aki a várat 1470 körül mege-

rősíttette és kibővítette. 1499-ben Nedec vára Zápolya János, a későbbi király birtokába jutott. 1507-ben csere folytán a Palocsai Horváth családé lett. Később a vár gazdái gyakran változtak. Tulajdonosa volt például a lengyel Laski Jeromos is, akinek a fia Nedecet eladta a Pálóczy Horváthoknak, akik akkor már másodszor lettek a várurak - ők is nagy átalakításokat hajtottak végre a várban, reneszánsz stílusban. 1670-ben a Giovanelli bárói családé lett mintegy 100 évig, utánuk - mint örökösök - újra a Pálóczy Horváthok tértek vissza, és a várat otthonos kastéllyá alakították át. 1857-ben ez a család is kihalt, a várkastély leányágon a Salamon család birtokába került. 1861-ben újra helyreállították az időközben tűzvészben megrongálódott épületeket. Érdekes tény, hogy annak ellenére, hogy Nedec 1920-ban Lengyelországhoz került, a magyar Salamon Tivadar a második világháború kitöréséig a várban lakott. Az épületegyüttes 1945-ben került a lengyel állam tulajdonába. A romantikus, kifejezetten érdekes, sok részében helyreállított, korhűen berendezett várat idegenvezető mutatta be csoportunknak és mondta

el a hozzá kötődő történeteket, közöttük például az itt is raboskodott híres, tátrai betyárról, Jánosíkról szólót is.

Nedecről Zakopanéba utaztunk, ahol mindenki szabadon dönthette el, hogy mit csináljon ott. Zakopanét, azt hiszem, senkinek sem kell bemutatni, mert ebben a csodálatos fekvésű városban minden lengyel, vagy Lengyelországot szerető ember már bizonyára megfordult. Én egy társammal először a Gubałówkára mentem fel, hiszen - mint ahogy említettem - az idő csodálatos volt, így a még havas, óriási hegycsúcsok teljes pompájukban tárultak elénk. Majd természetesen nem hagytuk ki a sajtpiacot sem, és még egy belvárosi sétára is jutott időnk.

A szombati élmények azonban még nem értek véget csoportunk számára, mert visszaérkezve Białka Tatrzańska-ba, a kitűnő vacsora után egyesületünk

vezetőségi tagját (korábbi, többszörös elnökét), Andrzej Wesołowskit köszöntötte az egyesület 75. születésnapja alkalmából. Az ünnepséget Białka Tatrzańska egyházi vezetői is megtisztelték, a hangulatot pedig a helyi góral zenekar alapozta meg olyannyira, hogy sokan dalra fakadtak és táncra is perdültek.

Vasárnap reggel többen közülünk a falu feldíszített kőtemplomába mentünk szentmisére - éppen aznap volt az elsőáldozás, majd a mise után csoportunk kedvéért kinyitották az 1700-as években épült, restaurálásának éppen a vége felé járó, csodálatos, barokk fatemplomot.

Majd buszra szálltunk és elindultunk Nowy Targba, hogy a hazai, lengyel ízekre vágyó utasok be tudjanak otthonra vásárolni, utána pedig folytattuk utunkat Chochołówba, ebbe a góral építészeti töménységet bemutató, élő, lakott falumúzeumba. Vezetőnk, aki az ottani elsőáldozási misét hagyta ott a kedvünkért, Andrzej Przewózniak, a szmolenszki légi katasztrófában elhunyt történész és államtitkár barátja, Mirosław Rzepka volt két kisgyermekével, akinek apósa egyike volt a második világháború tátrai futárainak. A több mint egy órás séta alatt részletesen bemutatta ezt az 1840-es években épült falut csodálatos faházaival, melyeket minden tavasszal tulajdonosaik szappannal mosnak fehérre. A védett település egyetlen kő épülete a korábbi, leégett fatemplom helyére épült templom, a hivatalok is a régi házakban vannak. A legenda szerint Nepomuki Szent János védte meg eddig a falu többi épületét a tűzvészől - szobra a faluvégen úgy van felállítva, hogy arccal Chochołów felé néz - rosszmájúak szerint ez az oka annak, hogy a szomszéd falut, amely felé a hátát fordítja, már nem kímélte a tűz. Az itteni faházak adták az ihletet Stańisław Ignacy Witkiewicz-nek a sajátos, zakopanei faház-stílus megalkotásához.

Hazafelé Szlovákiában megálltunk az ugyancsak csodálatos fekvésű Árva váránál, amely mellett eddig mindig csak elrobogott a busz. Annyi időnk már nem volt, hogy belülről is megnézzük ezt a lenyűgöző épületet, de kívülről körbejárva is maradandó emléket okozott, mint ahogy az elmúlt napok élményei is. Utastársaim nevében is köszönetet mondok egyesületünk vezetőinek, hogy lehetővé tették és megszervezték ezt a kirándulást - mondanom sem kell, hogy a korábban már megszokott, magas színvonalon. A lengyelül nem beszélő utasok segítségére pedig a tolmácsolásban Mariola Kaszaky és Bíróné Hasznos Hanna voltak, őket is köszönet illeti.

Sárközi Edit

Wycieczka członków PSK im. J. Bema w Tatry

W dniach 18-20 maja razem z innymi członkami Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema pojechaliśmy na wycieczkę w Polskie Tatry. Byliśmy zakwaterowani w małej tatrzańskiej wsi, Białce Tatrzańskiej, skąd jeździliśmy na wycieczki do pobliskich miejsc, które warto było zwiedzić. Odwiedziliśmy miasto Nowy Targ oraz zwiedziliśmy zamek w Niedzicy, znajdujący się na dawnej granicy polsko-węgierskiej. Potem w Zakopanem zachwycaliśmy się wspaniałymi i niedostępnymi szczytami Polskich Tatr, a następnie spędzaliśmy parę godzin we wsi, słynącej z pięknych drewnianych zabudowań - w Chochołowie.

Spędzaliśmy razem bardzo przyjemne trzy dni, podczas których wszystkim dopisywał świetny

humor. Na przykład w sobotę 19 maja wieczorem obchodziliśmy 75. urodziny Andrzeja Wesołowskiego, byłego przewodniczącego naszego stowarzyszenia. Podczas uroczystości o dobry nastrój zadbała kapela góralska.

W imieniu moich towarzyszy podróży i swoim chciałabym podziękować kierownictwu naszego stowarzyszenia za organizację tej pięknej i niezapomnianej wycieczki. Zwłaszcza dziękujemy wiceprzewodniczącemu Eugeniuszowi Korkowi, który zaplanował program naszej podróży, Marioli Kaszaky i Hannie Bíróné Hasznos, które pomagały w tłumaczeniu oraz wszystkim braciom-Polakom, którzy zadbali o to, aby nasz wyjazd był niezapomniany.

(kj)-

Międzynarodowy Budapeszteński Konkurs Chopinowski

W dniach 16-25 czerwca odbył się V Międzynarodowy Budapeszteński Konkurs Chopinowski. Konkurs otworzył w Sali Teatru na Erzsébetliget Ambasador RP na Węgrzech Roman Kowalski i Péter Kovács - burmistrz XVI dzielnicy Budapesztu. Część muzyczną rozpoczął koncert wybitnego rosyjskiego pianisty Nikołaja Chozainova. Konkurs już od kilku lat organizuje węgierski przedstawiciel Międzynarodowego Towarzystwa Chopinowskiego - Fundacja im. Györgya Ferenczy, która jest prowadzona przez Polkę mieszkającą na stałe w Budapeszcie, pianistkę Izabellę Darską-Havasiné. Tegoroczny, jubileuszowy program V Międzynarodowego Budapeszteńskiego Konkursu Chopinowskiego był niezmiernie bogaty. Do konkursu zgłosili się uczestnicy aż z 26 krajów, m. in. z Mongolii, Rosji, Stanów Zjednoczonych, Iranu, Chin, Włoch, Brazylii, oraz oczywiście z Węgier i z Polski. Gościnnymi występami konkurs uświetnili znakomici pianiści, m. in. Krystian Zmijewski i Alex Szilasi.

(pv)

Nedecen a Borsodiak

A Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Lengyel Önkormányzat szervezésében július 30 - július 2. között 40 fős delegáció járt a lengyelországi Nedecen. A Podhalei és Szepesi Leader Csoport meghívásának tettünk eleget, akik július elsején „Szepesi tábortűz” néven kulturális programot szerveztek.

Csoportunk a megyei- és a helyi lengyel önkormányzatok tagjaiból, valamint a Drenka Polska ének-, illetve a Bódva völgyi táncegyüttesből tevődött össze. Szombaton reggel korán indultunk útnak, hogy szétnézzünk a híres Nowi Targi vásárban.

Délután foglaltuk el szállásunkat a Łapsze Niznei iskolában. Vendéglátónk és kísérőnk a három nap alatt Julian Kowalczyk igazgató úr volt, aki egyben a Leader csoport vezetője is. A következő program a Nedeci vár megtekintése volt. Az egykori Magyar Királyság legészakibb vára a XIV. században épült. Tulajdonosai voltak többek között a Berzeviczy, a Zápolya, a Horváth és a Salamon családok. Ez utóbbiak a II. világháború végéig lakták. Nekik és a mai üzemeltetőnek – a Művészettörténészek Egyesületének – köszönhető, hogy nagyon jó állapotban van, és korhűen van berendezve.

Másnap délelőtt misén vettünk részt, majd a közeli Białka folyó egyik kanyarulatába kirándultunk. A nagy hőségben lábáztatással hűsítettük magunkat, majd egy vadregényes rezervátumban sétáltunk. Ebéd után művészeink átöltöztek és elindultunk a fesztivál helyszínére.

Az UNIO-s támogatásból épült művelődési ház udvarán lévő szabadtéri színpadon egymást váltották a kulturális csoportok késő estig. Főleg táncegyüttesek voltak, akik gurál népviseletben adták elő műsorukat.

A mieink jól szerepeltek, előadásukat hosszan tartó tapssal köszönte meg a közönség. A megjelenteket Poros Andrásné megyei elnök invitálta a július 29-i derenki búcsúra, Bihari Tamás mádi bortermelő pedig mindenkit kóstolóra hívott. Nagy sikere volt, főleg az édes fogyott. Jó hangulatban, közös énekléssel telt el a nap hátralévő része.

Hétfőn Zakopanéba látogattunk el, ahol nagy sétát tettünk a fő utcán, illetve szétnéztünk a piacon. Kellőképpen elfáradva az esti órákban érkeztünk haza. Köszönjük a Megyei Lengyel Önkormányzatnak, hogy egy ilyen tartalmas programot szervezett és finanszírozott.

Fekete Dénes

Győr: polonijne świętowanie

23 czerwca w Győr tamtejszy Samorząd Polski był gospodarzem uroczystości z okazji Dnia św. Władysława oraz Nocy Świętojańskiej.

Niemal całodzienny program otworzył cieszący się ogromnym zainteresowaniem występ na scenie głównej "Złotej Plaży" polskiej Kapeli Ludowej "Tkacze" z Moszczenicy. We wczesnych godzinach popołudniowych w siedzibie SNP odbył się bardzo ciekawy wykład doc. Pála Attili Illésa z Uniwersytetu im. Pétera Pázmánya dotyczący św. Władysława i Nocy Świętojańskiej, a następnie polsko-węgierska biesiada z udziałem zaproszonych gości i naturalnie Kapeli "Tkacze".

Sobotnie uroczystości w Győr swą obecnością uświetniła przewodnicząca OSP na Węgrzech dr Halina Csúcs Lászlóné. Uroczystości kontynuowano w niedzielę, kiedy to goście wspólnie z Kapelą "Tkacze" uczestniczyli w mszy świętej w kościele katolickim w Börchs, a następnie spotkali się na wyspie Radó w Győr.

(b.)

Győr: lengyel ünneplés

Június 23-án Győrben, a győri Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében ünnepelték a Szent László Napot és a Szent Iváni Éjt.

Az egész napos programot a "Tkacze" nevű népi együttes nyitotta meg. A kora délutáni órákban Illés Attila Pál, a Pázmány Péter Egyetem docense tartott előadást szent Lászlóról és a Szent Iváni éjszakaról, amit aztán a vendégek és "Tkacze" együttes részvételével vidám lakmározás követett.

Az ünnepeken részt vett dr. Csúcs Lászlóné, az Országos Lengyel Önkormányzat elnök asszonya. Vasárnap a Börcsön megtartott szent mise után Radó szigeten folytatódott az ünneplés.

BBSz.

Találkozó András tanyán

2012. június 2-án Ládbesenyő község Lengyel Önkormányzata Magyar-Lengyel Baráti Találkozót szervezett András tanyán. A program szentmisével kezdődött, melyet Kovács László esperes úr celebrált. Ezt követően megkoszorúztuk a templom mellett lévő Derenki emlékművet.

A program a Ládbesenyői Művelődési Házban folytatódott, ahol kulturális program keretében felléptek a helyi általános iskola diákjai, majd a Drenka Polska együttes. A sok szép lengyel dalt hallva a Derenken született, 84 éves Magyar Istvánné, Margitka néni is megajándékozott eggyel bennünket.

Az ünnepségen megjelent Fedor Attila polgármester és Takács András jegyző. A kéthete – időközi választáson – megválasztott új polgármester gratulált a szép rendezvényhez és támogatásáról biztosította a települési Lengyel Önkormányzatot. A délutáni program közös vacsorával, beszélgetéssel és énekléssel zárult.

A találkozón megjelentek a megye települési Lengyel Önkormányzatainak képviselői, a Miskolciak is képviseltették magukat.

Támogatók voltak:

- Ládbesenyő-András tanya Önkormányzata,
- Ötvös Barna vállalkozó.

Fekete Dénes

Dr Karol Biernacki Honorowym Konsulem RP na Węgrzech

Decyzją Ministra Spraw Zagranicznych RP, Radosława Sikorskiego, z dniem 26 czerwca został utworzony pierwszy na Węgrzech Konsulat Honorowy RP w Segedynie. Na stanowisko Konsula Honorowego został powołany dr Karol Biernacki, powszechnie znany, ceniony i lubiany działacz polonijny, dyrektor Archiwum Wojewódzkiego w Segedynie.

Kompetencje terytorialne nowego Konsulatu obejmują obszar województwa Csongrád. Powołanie w obecności Ministra Spraw Zagranicznych Węgier Jánosa Martonyiego wręczył nowemu Konsulowi Szef Polskiej Dyplomacji Radosław Sikorski w dniu 5 lipca 2012, w trakcie swej wizyty w Budapeszcie.

Oficjalne otwarcie siedziby Konsulatu Honorowego RP w Segedynie zaplanowano na wrzesień br.

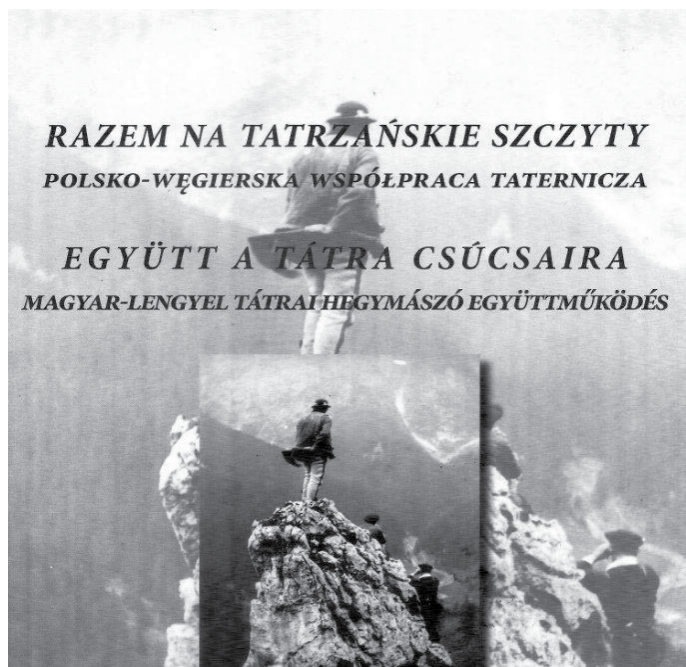
5 lipca w Budapeszcie z wizytą roboczą przebywał minister spraw zagranicznych rządu polskiego Radosław Sikorski, który uczestniczył w konferencji związanej z polskim przewodnictwem w Grupie V-4. Od 1 lipca przez rok Polska kieruje pracami Grupy

Wyszehradzkiej. Podczas wizyty minister R. Sikorski przyjęty został przez Prezydenta Węgier J. Ádera, a następnie, wraz z ministrem spraw zagranicznych Węgier J. Martonyim, wygłosił w Węgierskiej Akademii Nauk wykład nt. "Unia Europejska na rozdrożu. Spojrzenie z Europy Środkowej".

(b.)

Budapeszt: Razem na tatrzańskie szczyty

Wśród gości wernisażu obecni byli przedstawiciele władz węgierskich, a wśród nich m. in. Zoltán Csálóközi szef kancelarii wicepremiera Węgier, przedstawiciele OSP z jego przewodniczącą dr Haliną Csúcs Lászlóné, Polonia, węgierscy taternicy. Wystawie towarzyszy katalog, w którym zaznaczono, że "partnerami budapeszteńskiego Muzeum WP w owym dwutorowym przedsięwzięciu stały się dwie instytucje zakopiańskie: Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego oraz Tatrzański Park Narodowy, a pewną ilość eksponatów przekazało na wystawę także Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe".

Organizatorzy wystawy czynią starania, aby po Budapeszcie została zaprezentowana również w Polsce. Obecna ekspozycja czynna będzie do połowy września br. (X dzielnica Budapesztu ul. Állomás 10).

(b.)

20 czerwca w sali wystawienniczej Muzeum Węgierskiej Polonii w Budapeszcie odbyło się otwarcie polsko-węgierskiej wystawy historyczno-dokumentalnej o współpracy taternictwa polskiego i węgierskiego pt. "Razem na tatrzańskie szczyty".

Otwarcia wystawy dokonali: Ambasador RP na Węgrzech Roman Kowalski i Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zasobów Ludzkich Węgier Csaba Latorcai, a pierwszą tego typu ekspozycję zaprezentował węgierski kurator wystawy, taternik Ákos Neidenbach.

FELHÍVÁS

A MAGYARORSZÁGI LENGYEL NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOKHOZ ÉS LENGYEL CIVIL SZERVEZETEKHEZ

A Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szeretettel meghívja az érdeklődőket

a XIV. Szolnoki Gulyásfesztiválra
Szolnok-Tisza liget
2012. szeptember 8.

Előzetes jelentkezést követően (lkoszolnok@chello.hu) megküldjük a részletes tájékoztatót.

Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Erdei Péter

A miskolci lengyel lakás története

Az első Miskolci Lengyel Kisebbségi Önkormányzat 1998-ban alakult. Elnöke Molnár István volt. A Miskolc, Tízes honvéd utcában 2000-ben kaptak az akkori városvezetéstől – a többi kisebbségi önkormányzathoz hasonlóan – egy kétszobás, 51 négyzetméteres bérlakást ingyenes használatra, azzal a feltétellel, hogy csak a rezi költségeket kell fizetni. A bérleményt saját költségvetésükből felújították és berendezték. Itt kerültek megtartásra a testületi ülések, különböző rendezvények, majd egy ideig a lengyel nyelviskola is itt működött.

Pár szó ez utóbbiról. Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat támogatásával Miskolcon, két csoporttal 1999-ben kezdődött gyerekek részére a lengyel nyelvoktatás a Bulgárföldi általános iskolában. Szewczuk Anna és Fábián Grazsina voltak a tanárok. 2003-ban - amikor már csak egy csoport volt - a tanterem bérleti díjának megtakarítása céljából átköltöztek a lengyel lakásba. Ebben a formában 2007-ig működött a képzés, amikor a kevés jelentkező miatt megszűnt. Sajnos ezt azóta sem sikerült újra indítani.

A lakás fenntartási költségeinek fokozatos emelkedésével párhuzamosan csökkentek a lengyel önkormányzat állami, városi támogatásai, illetve ritkultak a pályázati kiírások. Már 2008 óta napirenden volt – 2002 és 2010 között Fábián Sándor volt az elnök – a lakás leadásának kérdése. De még a 2010-ben

megválasztott testület is bízott abban, hogy változás következik be a támogatási rendszerben.

Nem ez történt. 2011-től úgy az állami, mint a városi támogatás a felére csökkent. Ez a két forrás évi 750 ezer forintot körül alakult. Ebből a lakás rezsije éves szinten elvitt kb. 450 ezer forintot. A legmagasabb a központi fűtés számlája volt.

Nem lehetett tovább halogatni a döntést! 2012. június 19-én kiköltöztünk a városi önkormányzat által biztosított raktárhelységbe és másnap leadtuk a lakást a Miskolci Ingatlankezelő Zrt-nek.

Önkormányzatunk tagjai június 16-án jöttek össze utoljára a lakásban, melyet 12 évig használtunk. Bárcziné Sowa Halina - mostani elnökünk - beszédében elmondta, igaz, hogy meg kell tölte válnunk, de nem mondtunk le arról, hogy egy olcsóbb (pl. gázos) önkormányzati lakáshoz jussunk és ott folytassuk tevékenységünket.

Nagy köszönetet érdemelnek a költöztető brigád tagjai, akik társadalmi munkában hajtották végre a feladatot. Ők a következők voltak: Bárcziné Sowa Halina, Kerekes János, Fekete Dénes, Rásonyi István, Nagy István és Szeghalmi András.

Fekete Dénes

OGŁOSZENIE

DO SAMORZĄDÓW NARODOWOŚCI POLSKIEJ ORAZ POLSKICH ORGANIZACJI CYWILNYCH NA WĘGRZECH

Samorząd Narodowości Polskiej w Szolnoku serdecznie zaprasza do udziału w

XIV Szolnockim Festiwalu Gulaszu
Szolnok – Tiszaiget
8 września 2012 r.

Zgłoszenia prosimy przysyłać na poniższy adres e-mail: lkoszolnok@chello.hu
Po wstępnym zgłoszeniu zainteresowanym udzielimy szczegółowych informacji.

Samorząd Narodowości Polskiej w Szolnoku
Erdei Péter - przewodniczący

Koniec roku szkolnego w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej

16 czerwca uroczyście zakończyliśmy kolejny rok szkolny w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej. Dzieci i młodzież już odpoczywają na wakacjach, na obozach, koloniach, na Węgrzech, ale także i w Polsce. Pora zatem na krótkie podsumowanie minionego okresu, który był dla nas wszystkich – nauczycieli i 175 uczniów – bardzo pomyślny i pełen sukcesów. Najistotniejsze osiągnięcia przypomnę w porządku chronologicznym. Po raz pierwszy w tym roku nasza młodzież pojechała w październiku do Warszawy na warsztaty języka polskiego. Tydzień tam spędzony był pełen wrażeń, a jednocześnie pozwolił na zdobycie dodatkowej wiedzy i doświadczeń między innymi z wolontariatu. W grudniu w szkole odbyły się pierwsze egzaminy państwowe z języka polskiego typu ECL. Jestem bardzo dumna, że otrzymaliśmy takie uprawnienia, gdyż świadczy to o uznaniu i zaufaniu do pracujących w szkole nauczycielek. Jak co roku, tak i teraz z okazji urodzin Józefa Bema w Tarnowie odbył się międzynarodowy konkurs recytatorski, na którym nasza uczennica, Weronika Krajewska, zdobyła I miejsce, (a w naszej szkole konkurs recytatorski – tradycyjnie już tydzień przed Wielkanocą – odbył się 15 raz!). W marcu z okazji Dnia przyjaźni Polsko-Węgierskiej, szkoła otrzymała z rąk pana ambasadora Romana Kowalskiego, w obecności prezydenta Bronisława Komorowskiego, piękny sztandar. Kilkoro uczniów przystąpiło do między narodowego konkursu języka polskiego organizowanego przez MEN. Do półfinału zakwalifikowały się dwie uczennice – Laura Benczes i Weronika Krajewska, a na finałach w Warszawie Weronika została jedną z laureatek. W kwietniu całe grono pedagogiczne wyjechało do Paryża na wycieczkę „śladowi polskich pamiątek”. Było to nie tylko spotkanie z polską historią na ziemi francuskiej, ale równocześnie spotkanie z nauczycielami i uczniami w szkole polonijnej, nawiązanie nowych znajomości, które mam nadzieję, że

zaowocują wspólnymi projektami.

Powyżej przedstawiłam tylko najważniejsze wydarzenia minionego roku szkolnego. Bardziej szczegółowo o tym co się dzieje w naszej szkole czytelnicy mają możliwość dowiadywać się z kolejnych numerów „Polonii Węgierskiej”, gdzie co miesiąc podajemy informacje nie tylko o całej szkole, ale także przedstawiamy nasze oddziały z terenu.

Wielu projektów nie udałooby się zrealizować bez przychylności i współpracy z OSP, wsparcia finansowego instytucji węgierskich, ambasady i wydziału konsularnego oraz organizacji z Polski – Wspólnoty polskiej, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, Fundacji Semper Polonia – wszystkim im bardzo serdecznie dziękujemy.

O ważności zachowywania tradycji oraz języka, o kształceniu młodego pokolenia w duchu polskości nikogo nie trzeba przekonywać, szczególnie nas, żyjących poza granicami kraju. Cieszy nas, że podobnie myślą także odpowiedzialne za nauczanie języka polskiego osoby, instytucje i organizacje w kraju. W tym roku w kwietniu, w Ostródzie odbył się kolejny Zjazd Nauczycieli Polonijnych zorganizowany przez Wspólnotę Polską. Od strony merytorycznej była to bardzo bogato i rzetelnie przygotowana impreza, gdzie omawiano wiele problemów bardzo trudnej polonijnej sytuacji oświatowej na świecie. Pewnego rodzaju wynikiem czy też kontynuacją tych obrad był Zjazd Założycielski Kongresu Oświaty Polonijnej, który odbył się w Pułtusku w dniach 22-24 czerwca. Uchwałą Zjazdu i w oparciu o przyjęty Statut KOP zostały wyłonione władze Organizacji:

- Prezydent: Jacek Jurkowski – Szwecja
- wice prezydent: Jolanta Tatara – USA
 - wice prezydent: Józef Kwiatkowski – Litwa
 - wice prezydent: Ewa Rónay – Węgry

• sekretarz: Tomasz Karawajczyk – Holandia

• skarbnik: Marta Szutkowska-Kiszkiel – Irlandia

Poniżej przedstawiam deklarację przyjętą na Zjeździe.

„Celem Prezydium i Rady Naczelnej KOP jest realizowanie statutowych celów Kongresu Oświaty Polonijnej. Kongres jest ciałem konsultacyjnym, reprezentacyjnym i doradczym, mającym za zadanie wypracowywać koncepcje i rozwiązania wspierające rozwój oświaty polskiej za granicą, we współpracy z działającymi w Polsce instytucjami parlamentarnymi, rządowymi i pozarządowymi, w szczególności ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska, która od lat wspiera działania Polonii i Polaków za granicami kraju, na rzecz oświaty. Wychodząc naprzeciw deklaracjom MEN i MSZ w sprawie powoływania przy placówkach dyplomatycznych Rad Konsultacyj-

nich, Kongres deklaruje gotowość do współpracy i rekomendacji reprezentantów do wyżej wymienionych Rad w poszczególnych krajach. Jesteśmy głęboko przekonani, że zapewni to rzetelną dyskusję na temat oświaty polonijnej i przyniesie długo oczekiwane zmiany przez środowiska polonijne na całym świecie. Pragniemy serdecznie podziękować Komitetowi Organizacyjnemu”.

Ewa Słaba Rónay

Wydarzenia w Polskiej Parafii

10 czerwca Boże Ciało - Święto Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, to uroczystość ku czci Najświętszego Sakramentu. W dniu tym szczególnie wspominamy Ostatnią Wieczerzę i Przeistoczenie chleba i wina w Ciała i Krew Jezusa Chrystusa. Przed uroczystą Mszą św. sprawowaną przez o. Henryka Ćmiela OSPPE, ks. Karola Kozłowskiego SChr i o. Botonda Bátora wyruszyła procesja z Najświętszym Sakramentem, będąca symbolem pielgrzymowania z Chrystusem i publicznym głoszeniem swojej wiary. Zatrzymywaliśmy się kolejno przy czterech ołtarzach, przy każdym czytane były na przemian w języku polskim i węgierskim fragmenty z Ewangelii związane tematycznie z Eucharystią. Razem z nami w procesji szli rycerze Stowarzyszenia Rycerstwa Orderu Jasnogórskiej Bogarodzicy (głównym działaniem Rycerstwa jest "dawanie świadectwa wiary poprzez krzewienie kultury chrześcijańskiej w Europie i na świecie").

13 czerwca odbyło się na Wyspie Małgorzaty Nabożeństwo Fatimskie. 13 maja 1917 roku w Fatimie ukazała się Matka Boża trójce dzieci -pastuszkom Łucji, Franciszkowi i Hiacyncie. W swoim orędziu Matka Boża przede wszystkim prosiła o comiesięczne spotkania (każdego 13-go dnia miesiąca od maja do października) i o modli-

twę różańcową m.in. w intencji pokoju na świecie, grzeszników i dusze cierpiące w czyśćcu. Nabożeństwo fatimskie ma charakter pokutny, jest okazją do spotkania z Bogiem poprzez modlitwy i rozważania maryjne. 13 czerwca Nabożeństwo Fatimskie i spotkanie Koła Różańcowego miało miejsce na Wyspie Małgorzaty w Kościele św. Michała. Po Mszy św. miło spędziliśmy czas na wspólnym pikniku na świeżym powietrzu.

24 czerwca Msza święta sprawowana była w intencji śp. Heleny Cieślewicz. Nauczycielski Chór "Coro Cantorum" z Ostrowca Świętokrzyskiego uświetnił swoim śpiewem Mszę świętą. Modlili się z nami członkowie Zespołu Pieśni i Tańca "Bławatki" z Chojnic, oraz pani Agata Grendowicz - malarka. Artyści ci przybyli na Festiwal Polski, na którym występował również nasz parafialny Chór pw. św. Kingi.

1 lipca po mszy świętej w Domu Polskim odbył się wernisaż wystawy malarstwa pt. "Ziemia Ojczysta" artysty malarza, pedagoga, fotografa - Zbigniewa Murzyna. Otwarcia dokonał dr Piotr Benedykt Zientarski senator RP, członek Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą. Zbigniew Murzyn

jest współtwórcą artystycznej grupy Nowy Wiek, propagującej powrót do piękna w sztuce. Twórczość pana Zbigniewa jest pełna harmonii, ciepła, spokoju, urzeka zestawieniami barw i klimatem łagodnej nostalgii. "Wiem, że dziwny jest ten świat, a ludzka natura - ułomna, lecz można przecież sprawić, by ludzie zatrzymali się przez chwilę w codziennym biegu i rozejrzeli się wokół siebie dostrzegając piękno natury." powiedział artysta Zbigniew Murzyn.

Barbara Pál

fol. B. Pál

POLSKA PARAFIA PERSONALNA W BUDAPESZCIE

Księża Chrystusowcy

Siostry Misjonarki Chrystusa Króla

Lengyel személyi

Mindenkor Segítő Szűz Mária Plébánia

Societas Christi pro Emigrantibus Polonis

Krisztus Király Misszionárius Nővérek

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel/fax: 1 431 84 13

e-mail: plebaniapl@onet.eu

www.parafiabudapest.republika.pl

MSZE ŚWIĘTE w języku polskim

w niedziele i święta – 10.30 i 18.00

każdy piątek – 17.00

SZENT MISE magyarul nyelven

vasárnap és ünnepnapokon – 9.00

hétköznapokon – 7.30

01.06. • W siedzibie PSK im. J.Bema w Budapeszcie odbyło się spotkanie z Gáborem Hársem, byłem ambasadorem Węgier w Polsce, poświęcone promocji jego najnowszej 2-tomowej książki „Historia oglądana z bliska – Dziennik ambasadora”.

• Június 1-én a Bem József Kulturális Egyesületben Hárs Gábor, volt lengyelországi magyar nagykövet Történelem közéről – Nagykövet naplója című könyvének bemutatójára került sor.

02.06. • Na posiedzeniu plenarnym w Budapeszcie zebrał się Ogólnokrajowy Samorząd Polski

• Június 2-án az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat plenáris ülést tartott Budapesten.

03.06. • W XIII dzielnicy Budapesztu z udziałem Polaków odbywał się Festiwal Narodowościowy. W programie Festiwalu oprócz koncertu w wykonaniu zespołów z poszczególnych narodowości zaproponowano degustacje gastronomiczne.

• Június 3-án a Budapest XIII. kerület Nemzetiségi Fesztivált rendezett, melyen lengyelek is részt vettek. A fesztivált különböző nemzetiségi csoportok koncertjei előadásai színesítették, és ételkóstolásra is lehetőség nyílt.

• W budapeszteńskim Kościele Polskim uroczystą mszą świętą zakończono polonijny rok szkolny.

• Június 3-án a budapesti Lengyel Templomban ünnepélyes tanévzáró misére került sor.

09.06. • W Mucsony odbył się V Dzień Mniejszościowy.

• Június 9-én Mucsonyban megrendezték az V. Kisebbségi Napot.

14.06. • SNP IV dzielnicy Budapesztu zorganizował wycieczkę w Bieszczady.

17.06. • Az Újpesti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat június 14-17-ig kirándulást szervezett a Bieszczadba.

16.06. • Zakończył się rok szkolny w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech

Az Országos Lengyel Nyelvoktató Iskolában véget ért a tanév.

20.06. • W Muzeum Węgierskiej Polonii w Budapeszcie odbyło się otwarcie wystawy dot. historii współpracy polskiego i węgierskiego taternictwa pt. „Razem w tatrzańskie szczyty”.

A Magyarországi Lengyel-ség Múzeumában Együtt a Tatra csúcsain című kiállítás megnyitójára került sor.

22.06. • W Egerze tamtejszy Samorząd Polski zorganizował wystawę np. zbiorów A.Buskó pt. „Polska subiektywnie”.

Az Egri Lengyel Kisebbségi Önkormányzat kiállítást nyitott Buskó A. gyűjteményéből Lengyelország szubjektíven címmel.

23.06. • Święto patrona Polonii św. Władysława zorganizował SNP w Győr.

Szent László, a lengyelség patrónájának napján a győri Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat ünnepséget szervezett.

SSNP, SNP XIII i XVIII dzielnicy Budapesztu zorganizowały Festiwal Polski – V Galę Polonii z udziałem polonijnych zespołów artystycznych i gości z Polski.

A Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat, valamint a Budapest XIII. és XVIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat idén ötödik alkalommal rendezte meg a Lengyel Fesztivált – Lengyelség Gáláját lengyel művészi együttesek és lengyelországi vendégek részvételével.

29.06. • W salonie Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J.Bema na Węgrzech odbył się wernisaż malarstwa polskiego artysty Zbigniewa Murzyna.

A Bem József Kulturális Egyesületben Zbigniew Murzyn lengyel festőművész kiállításának megnyitójára került sor.

30.06. • W Somogyvár odbywało się doroczne święto węgierskiej Polonii Dzień św. Władysława.

Somogyváron idén is megrendezésre került Szent László Nap.

mi lesz?

01.08. • Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J.Bema na Węgrzech tradycyjnie organizuje spotkanie na cmentarzu alianckim w Solymár przy grobach lotników polskich, którzy zginęli nad Węgrami podczas służby w siłach RAF-u, spiesząc na pomoc walczącej Warszawie.

A Bem József Kulturális Egyesület az előző évek hagyományaihoz híven idén is megrendezi megemlékezését a solymári katonai temetőben.

04.08. • W Tata z udziałem reprezentacji przedstawicieli miast partnerskich, w tym polskiego Pińczowa, odbywał się będzie MINI MARATON, w którego organizacji współuczestniczy miejscowy SNP.

Tatán Mini Maratonra kerül sor, melyen részt vesznek a testvérvárosok küldöttségei, többek között a lengyel Pinczów város delegációja is. A rendezvény társszervezője a helyi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat.

15.08. • W Kościele Polskim w Budapeszcie odbędzie się Uroczystość Wniebowzięcia NMP, a po niej spotkanie w Domu Polskim organizowane przez Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha.

•Augustus 15-én 17:00 órákor a budapesti Lengyel Templomban Mária mennybevételének ünnepére kerül sor, azt követően pedig a Lengyel Házban a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete ad fogadást.

9.08. • Otwarcie fotograficznej wystawy "Śladami Franciszka Liszta w Europie", którą zaprezentuje dr Miklós Messik ze Stowarzyszenia Węgierskich Pamiątek na Świecie. Ponadto zaplanowano wykład dr. Miklósa Messika pt. "Od św. Stefana - do Franciszka Liszta" oraz pokaz filmu prezentującego najciekawsze miejsca pamiątek po F. Liszcie, w tym wspólne miejsca pobytu Liszta i Chopina. Program sfinansowano poprzez wsparcie Funduszu Sándora Wekerle przy Ministerstwie Zasobów Ludzkich.

12 órai kezdettel Liszt Ferenc nyomában címmel fotókiállítás megnyitójára kerül sor. A kiállítást megnyitja Dr. Messik Miklós a Magyar Emlékekért a Világban Egyesület tagja. A megnyitó keretében Messik Miklós előadást tart Szent Istvántól Liszt Ferencig címmel, valamint a résztvevők megtekinthetik a Liszt és Chopin legérdekesebb emlékhelyeit bemutató filmet. A rendezvényt az Emberi Erőforrások Minisztérium megbízásából a Wekerle Sándor Alapkezelő finanszírozza.

20.08. • Wierni z naszej budapeszteńskiej polskiej parafii wezmą udział w uroczystościach ku czci św. Stefana patrona Węgier.

A budapesti lengyel gyülekezet hívei részt vesznek a Szent István tiszteletére rendezett ünnepségeken.

23.08. • W Warszawie i Pułtusk z udziałem przedstawicieli węgierskiej
:
: Polonii odbywał się będzie IV
26.08. Światowy Zjazd Polonii Świata.

•Augustus 23-26. között Varsó, valamint Pułtusk ad otthont a Világ Lengyelségének IV. Kongresszusának, melyen a magyarországi lengyelség is képviselteti magát.

26.08. • W Kościele Skalnym na zboczu Góry Gellérta odbędzie się msza święta ku czci NMP Częstochowskiej.

15 órákor a Szent Gellért Sziklatemplomban szentmise lesz Częstochowai Szűz Mária tiszteletére.

31.08. • Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Érdzie wraz z Węgierskim Muzeum Geograficznym organizuje w tymże Muzeum (Érd, Budai u.4.) spotkanie z Boglarczykami.

11 órákor az Érdi Lengyel - Magyar Kulturális Egyesület, illetve a Magyar Földrajzi Múzeum szervezésében a „Boglarczykok”, azaz a balatonboglári lengyel iskola egykori diákjainak találkozájára kerül sor.

01.08. • W Instytucie Polskim w Budapeszcie czynna będzie wystawa fotografii abstrakcyjnej Kacpra Kowalskiego.

16.09. Kacper Kowalski fotóművész kiállítása a Lengyel Intézetben.

01.09. • Na cmentarzu Farkasrét przy grobach seniora Józsefa Antalla i płk. Zoltána Báló w Budapeszcie Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J.Bema na Węgrzech wspólnie z Oddziałem POKO (Nádor 34) organizują uroczystość wspomnieniową w rocznicę wybuchu w Polsce II wojny światowej.

A Budapesti Bem József Kulturális Egyesület a II. világháború kitörésének évfordulója alkalmából megemlékezést szervez a Farkasréti temetőbe Antall József és Báló Zoltán ezredes sírjánál.

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

Figyelem: A szerkesztőség a fent említett programokban bekövetkezett változásokért nem vállal felelősséget.

(b.)

Święty Krzysztof – patron podróżnych

Święty Krzysztof przedstawiony na najstarszym zaopatrzonym w datę (1423) drzeworycie europejskim, znalezionym w klasztorze Buxheim w Austrii jest na swój sposób wyjątkowy - nie jest obdarzony imponującą muskulaturą ani nadludzkim wzrostem. Brodzi przez zapadlinę wypełnioną wodą podpierając się na lasce - drzewie palmowym (jest to nawiązanie do jego męczeńskiej śmierci – palma jako symbol męczeństwa i do samej legendy o świętym). Pomimo tego, iż podróż jego jest zapewne interesująca - spotyka kobietę na osiołku, mężczyznę niosącego wór z żytem, małego zająca ukrywającego się w norze - co autor ujął pieczołowicie na drzeworycie, św. Krzysztof skupiony jest na ciężarze, który spoczywa na jego barkach – małym Jezusie. Pamiątkę św. Krzysztofa, opiekuna podróżnych, kierowców i pielgrzymów, patrona mostów i miast leżących nad rzekami, obchodzimy 25 lipca, warto więc w kilku słowach przypomnieć tę niezwykłą postać. Życie św. Krzysztofa nie jest dokładnie udokumentowane. Żył w III wieku naszej ery i poniósł męczeńską śmierć za panowania cesarza Dioklecjana. Kult świętego szerzył się od V wieku a w okresie średniowiecza na podstawie imienia świętego - Christophoros, z greckiego „niosący Chrystusa” – powstało o nim wiele legend. Jedną z najmłodszych i najbardziej znaną zawarł w swojej trzynastowiecznej Złotej legendzie włoski dominikanin

Jakub de Voraigne. Wybitny polski mediewista prof. Marian Plezia twierdzi, że de Voraigne zapewne przejął ową wersję z nieznanych do dziś apokryfów. Według tej legendy Krzysztofowi, olbrzymowi o wielkiej sile, który przenosił podróżnych na drugi brzeg rzeki, ukazał się mały chłopiec i poprosił o pomoc przy przepławie przez wzburzone wody. Ku wielkiemu zdziwieniu olbrzyma dziecko z każdym krokiem stawało się cięższe, w końcu Krzysztof brodząc w rzece zapadł się aż po uda i nie pomogła mu nawet wielka maczuga, którą się podpierał. Ale nie poddał się.

Pozwólmy Jakubowi de Voraigne dalej relacjonować to niecodzienne wydarzenie: "Lecz oto woda w rzece zaczęła powoli wzbierać, a chłopiec ciężył mu tak, jakby był z ołowiu, i im bardziej posuwał się naprzód, tym bardziej fala się wzdymała, a chłopiec coraz bardziej przygniatał jego ramiona nieznośnym ciężarem, tak że znalazł się w nader trudnym położeniu i poważnie lękał się o siebie. Gdy na koniec z biedą pokonał trudności i przebrnął rzekę, postawił chłopca na brzegu i rzekł doń: „O wielkie niebezpieczeństwo przyprawileś mnie, chłopcze, i tak mi ciążyłeś, że gdybym miał cały świat na sobie, nie czułbym chyba większego ciężaru.” A na to chłopiec odparł: „Nie dziw się, Krzysztofie, bo miałeś na sobie nie tylko cały świat, lecz niosłeś na swych ramionach także tego, który stworzył ten świat. Ja bowiem jestem królem twoim,

Chrystusem, któremu tutaj służysz. Abyś wiedział, że prawdą jest to, co mówię, wbij, gdy wrócisz, łaskę twą w ziemię koło twego domku, a rano zobaczysz, że ona zakwitnie i obrodzi.” To mówiąc zniknął z jego oczu. Krzysztof zaś powróciwszy wbił łaskę w ziemię, a gdy rano wstał, ujrzał, że wydała liście i owoce jak palma”.

Według niektórych źródeł Dzieciątko Jezus przepowiedziało swojemu przewoźnikowi rychłą męczeńską śmierć – wkrótce Krzysztof jako wyznawca Chrystusa został ścięty mieczem.

Legenda o św. Krzysztofie ma wiele wymiarów. Mówi o symbolicznym przejściu na drugą stronę, o pokonywaniu przeszkód, zwraca uwagę na rozdzwiek między oczekiwaniem a rzeczywistością, nawiązuje do odwiecznych rytuałów przejścia symbolizując przemianę, która może dokonać się w życiu każdego człowieka. Przypominają się również słowa z Ewangelii św. Mateusza: "Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnieście uczynili".

Niech św. Krzysztof towarzyszy nam podróżnym w wakacyjnych peregrynacjach i przypomina, że nie tylko siłacze potrafią dźwigać ciężary i że tam, dokąd naprawdę warto dojść, nie prowadzą proste drogi.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

kto ty jesteś? — Polak mały!

Dylematy małego Polako-Węgria

– Mamo, a dlaczego patronem Polaków żyjących na Węgrzech jest właśnie święty Władysław? – zapytał Jaś przeglądając ostatni numer „Głosu Polonii”.

– Święty Władysław też urodził się w mieszanym polsko-węgierskim małżeństwie, jak wielu waszych kolegów i koleżanek ze Szkoły Polskiej. Jego matką była Polka, córka Mieszka II Lamberta, a pradziadkiem św. Władysława był nikt inny tylko pierwszy król Polski, Bolesław Chrobry. Ojciec Władysława, późniejszy król Węgier Béla I ożenił się z Piastówną i właśnie w Polsce, w Krakowie, gdzie węgierski książę znalazł schronienie w czasie burzliwych walk o tron, przyszedł na świat mały Władzio.

– To Władysław był Węgrem czy Polakiem? – Jaś nieopatrznie zdradził w tym pytaniu niepokoję dotyczące własnej tożsamości.

– Wydaje mi się, że był i Węgrem, i Polakiem jednocześnie. – odparła Mama, po czym wstała i podeszła do długiego regału z książkami.

– A skąd o tym wiadomo? – Jasia wciąż nurtowała ta kwestia.

– Poczekaj chwilę. O, już znalazłam. – Mama zaczęła wertować książkę wyjętą z biblioteczki. – Pośluchaj, co na ten temat pisze autor pierwszej polskiej kroniki, Gall Anonim: Ten Władysław od dzieciństwa chowany był w Polsce i pod względem obyczajów i sposobu życia niejako stał się Polakiem.

– Gall Anonim? – włączyła się do rozmowy Małgosia – Czy ma on coś wspólnego z Anonimem, kronikarzem w kapturze, którego pomnik widzieliśmy niedawno podczas wycieczki na Városliget?

– Węgierski Anonim, autor pierwszej zachowanej węgierskiej kroniki, czyli dzieła Gesta Hungarorum – zaczęła poważnie mama – także nie jest znany z imienia i nazwiska. Według historyków węgierska kronika powstała nieco później, pod koniec XII wieku, natomiast nasz polski Anonim napisał swoje dzieło w pierwszej połowie wieku XII. Istnieje wiele przesłanek ku temu, by sądzić, że nasz polski Anonim miał coś wspólnego z Węgrami – bardzo dobrze znał sytuację polityczną na Węgrzech, więc prawdopodobnie przebywał jakiś czas na dworze królewskim.

– Mamo, to można być jednocześnie i Węgrem, i Polakiem? – Jaś uparcie wracał do pytania, które nie dawało mu spokoju.

– Tak, synku, myślę, że można. Trzeba umiejętnie wybierać i zgłębiać to, co z obu kultur wydaje ci się najlepsze, najwartościowsze, najpiękniejsze. Jedną kulturą, jednym językiem przecież nie wyklucza drugiego. To, że ja jestem Polką i że mówimy po polsku, że interesuje cię wszystko, co z Polską związane, że czytasz polskie książki i czasopisma, że chodzimy na wystawy do „Bema” i do Instytutu Polskiego, sprawia, że choć nie mieszkamy w Polsce, jesteś Polakiem. Oczywiście jesteś także Węgrem, tak jak twój tata. Zobacz, umiesz śpiewać „Wlazł kotek na płotek”, ale także „Boci, boci”, z babcią Krysia rozmawiasz po polsku, z dziadkiem Ferim po węgiersku. Powiem więcej, biorąc pod uwagę przyjaźń łączącą oba nasze narody, im bardziej jesteś Polakiem, tym bardziej jesteś Węgrem, i odwrotnie. Wydaje mi się jednak, że bycie Polakiem i bycie Węgrem nie jest automatyczne, jest to długotrwały proces stawiania się, proces, który wymaga wielu przemyśleń. Dlatego bardzo wiele zależy od ciebie, od tego, co sam zrobisz z tym węgiersko-polskim potencjałem, który jest w tobie.

– A czy moje dzieci też będą Polakami? – zapytał Jaś z niedowierzaniem.

– To zależy tylko od ciebie, synku. Jeśli będziesz z nimi rozmawiał po polsku, jeśli pokażesz im Kraków, Zakopane, jeśli będą wiedzieć, kto to był Piłsudski i co dla Polaków oznacza Powstanie Warszawskie, jeśli będziesz im czytał na dobranoc wiersze Tuwima, śpiewał im polskie piosenki, to najprawdopodobniej będą odczuwały także bliską więź z Polską.

– A dlaczego król Władysław został ogłoszony świętym? – Jaś nieco już uspokojony powrócił do głównego tematu.

– Chyba dlatego Jasiu – wtrąciła się Małgosia ze śmiechem – że wcale nie jest łatwo być prawdziwym Węgrem-Polakiem czy Polako-Węgrem i musiał dostać w końcu jakąś nagrodę za swój trud.

– Coś w tym jest, Małgosiu – odparła mama – bo przecież to, co łatwo przychodzi, rzadko wydaje dobre owoce, a to, co zdobywane powoli i świadomie, ma większą wartość.

Zofia Náray

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 2611798

olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech

Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u 1-3

tel.: +36 1 3321979

fklo@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 2611798

olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.

tel.: +36 1 3110216

www.bem.hu

bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha

Dom Polski

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 2626908

adalbert@enternet.hu

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Országos Lengyel Nyelvoktató Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 2612748

szkolpol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvész út 15.

tel.: +36 1 3268306

tel.: +36 70 7013847

polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii

Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 2608023

muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 4318414

www.parafiabudapest.republika.pl

plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 4138200

www.budapest.polemb.net

budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Kereskedelemfejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztály

tel.: 1 251 46 77

www.budapest.trade.gov.pl

ambpl-weh@t-online.hu

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 4138206

tel. dyżurny: +36 20 4729502

(pomoc konsularna tylko w sprawach losowych,

wymagających niezwłocznej interwencji)

www.budapestkons.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15.

tel.: +36 1 3115856

www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka: we wtorki: 15.00-20.00

könyvtár: keddi napokon: 15.00-20.00

biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych

Országos Idegennyelvű Könyvtár

1056 Budapest, Molnár u. 11.

tel.: +36 1 3183688

www.opac.oik.hu

kolcsonzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii”

„Głos Polonii” szerkesztősége

1051 Budapest, Nádor utca 34.

glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim:

„Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30

MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: www.radio.hu

Redakcja Polska „Magyar Rádión” zRt.

1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

FONTOS CÍMEK

V. Rákosmenti Majális

Immáron ötödik alkalommal rendezték meg a rákosmenti Majális a Pesti út - Férihegyi út kereszteződésénél lezárt területen, Rákoskeresztúron. A program több helyszínen zajlott. A nagyszínpadi programok este 22:00 óráig tartottak. Karda Bea és Sasvári Annamária, a Kolompós együttes mesekoncertje, Varga Feri és Balássy Betti előadása, az Inexit koncertje és végül a Hooligans zenekar megakoncertje szórakoztatta a közönséget a nagyszínpad előtti lezárt területen.

Mindezek mellett úgynevezett térprogramok is várták az odalátogatókat, a délelőtti órákban a Perczel Mór Honvéd Hagyományőrző Egyesület vonult fel és mutatta be haditechnikai eszközeit a Laborcz Ferenc Általános Iskola területén, majd a Rákosmente Oldtimer Egyesület veteránautó és motorkiállítását, valamint egy versenyautó bemutatót nyújtotta le az odalátogatókat.

Egész napos kis vidámpark és ugrálóvár, gokart crosspálya, népi játszótér várta a gyermekeket. A helyi kulturális intézmények kulturális programokkal is várták a rákosmentieket, így a Vigyázó Sándor Művelődési Ház, az Erdős Renée Ház, a Gózon

Gyula Kamaraszínház kiállítását is megtekinthető volt a nap folyamán a Férihegyi úti sátrakban. Az egyházak is szeretettel várták az embereket, különböző kvízzjátékokkal, ismertetőkkal készültek az érdeklődők számára. A lengyel nemzetiségi önkormányzat műsorában a Diadal úti Általános Iskola tánc csoportja lépett fel.

A Magyar-Lengyel Baráti Kör és a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat sátrában könyvek, prospektusok és a www.leki17.hu honlapot népszerűsítő szórólap mutatta be a kerületi lengyelek kulturális életét. Közintézmények és civil szervezetek is részt vettek a Majálison, illetve állatbarát térprogramokon vehettek részt a gyerekek és felnőttek egyaránt. A váratlan tavaszi hőség ellenére, sokan ellátogattak a rendezvényre és vettek részt a napi programokon.

B.A.

Forrás:

<http://www.rakosmente.hu/Hirek/Hir.aspx?NewsId=329548c6-6cd9-49f6-9c62-d8d6170604d3&PrevUrl=/Hirek.aspx>

